

چکیده: آب منبع حیاتی برای هر پدیده زیستی و انسانی است. امروزه مدیریت و حفاظت آب نه تنها در کشورهای درحال توسعه، بلکه در کشورهای توسعه یافته نیز دارای اهمیت زیادی است. در اقتصاد سنتی، آب به عنوان یک عامل تولیدی در حساب‌های ملی وارد نمی‌شود ولی در واقعیت، به طور مستقیم و غیرمستقیم نهاده اولیه بسیاری از کالاها و خدمات است. از چالش‌های فراروی کشور در فرآیند توسعه، مسائل مرتبط به کمبود و کیفیت منابع آب است. ساختار فعلی سازمان‌های مختلف مرتبط با مدیریت آب در کشور، براساس سیاست مجزا کردن مسئولیت‌ها و عملکردها قرار دارد. نتایج مطالعات گذشته نشان می‌دهد که سهم بخش آب در اقتصاد کلان کم شماری می‌شود. عمده‌ترین دلیل این کم شماری، لحاظ نشدن ارزش واقعی آب در حساب‌های ملی و عدم تعیین حدود و تفکیک ارزش فروش آب در حسابداری ملی است. در تحقیق حاضر به منظور ارایه تصویر شفاف از جایگاه بخش آب در اقتصاد ملی، علاوه بر این بخش، بخش‌های کشاورزی، برق و صنعت که به ترتیب بیشترین پیوند را با بخش آب دارند، به منظور مقایسه تاثیرات بخشهای فوق با بخش آب در تولید ناخالص داخلی، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ابتدا ارزش افزوده این بخش و سایر بخش‌های مورد نظر و سهم آنها در تولید ناخالص داخلی کشور و استان مازندران در طی سال‌های (۱۳۹۰ - ۱۳۷۰) بررسی شد. سهم ارزش افزوده بخش آب برای کل کشور و استان مازندران به ترتیب ۰/۳۶ و ۰/۱۷ درصد بود. بررسی رابطه رشد اقتصادی و رشد ارزش افزوده بخش‌های مورد نظر در استان مازندران با استفاده از مدل *ARDL* نشان داد که در کوتاه‌مدت و بلندمدت، هر درصد افزایش در ارزش افزوده بخش آب به ترتیب به میزان ۰/۷۲ و ۰/۶۵ درصد تولید ناخالص داخلی را افزایش می‌دهد.

دانشگاه علوم کشاورزی
و منابع طبیعی ساری

وزارت نیرو
شرکت مدیریت منابع آب ایران
شرکت آب منطقه‌ای مازندران
گروه تحقیقات و پژوهش‌های کاربردی

شرکت آب منطقه‌ای مازندران

خلاصه گزارش طرح

بررسی میزان تولید ناخالص داخلی استان مازندران به ازای واحد آب مصرفی

کد طرح
MAI-91022

پژوهشگر

دکتر عبدالله درزی (دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری)

ناظران طرح (پار فنی)

دکتر محمدرضا خالدیان و مهندس رمضانعلی حاجی زاده

تاریخ انتشار

تابستان ۱۳۹۸